

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 16.02.2022).
2. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови : метод. посіб. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 88 с.
3. Типові освітні програми для 1–2 класів НУШ (Савченко О. Я., Шиян Р. Б.). URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/1/1-2-dodatki.pdf> (дата звернення: 16.02.2022).

Катерина САПРАНКОВА,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2 курсу факультету психолого-педагогічної освіти і мистецтв

Науковий керівник: **Крістіна ПЕТРИК,**
к.пед.н., ст.викл. (БДПУ)

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ

У сьогоднішній практиці взаємодії учасників освітнього процесу у контексті педагогічної діяльності на шляху розбудови Нової української школи набуває неабиякої актуальності. Концепція педагогіки партнерства стала основою реформування сучасних закладів освіти. Важливою тенденцією в утвердженні партнерської взаємодії в початковій школі є орієнтація освітнього процесу на особистісну модель комунікації між учнем та вчителем завдяки використанню інтерактивних форм і методів навчання, які спрямовуються на реалізацію освітніх та пізнавальних потреб здобувачів початкової освіти, розвиток їх комунікативної компетентності, підвищення мотивації та ефективне засвоєння навчального матеріалу.

Питанням організації навчання із застосуванням інтерактивних форм і методів роботи на уроках української мови в початковій школі присвячені роботи багатьох науковців: Л. Бекірова, М. Вашуленко, О. Комар, Т. Котик, О. Ліба, Л. Лунгу, Н. Павленко, М. Пентиліук, Л. Пироженко, О. Пометун, О. Пономаренко, О. Савченко, Г. Сиротенко та ін.

Задля підвищення ефективності навчання на уроках української мови в початковій школі та формування успішної особистості необхідно поєднувати традиційні форми і методи роботи з інтерактивними, які пов'язуються з диференціацією та індивідуалізацією освітнього процесу.

Мета статті – висвітлити особливості застосування інтерактивних форм і методів освітньої діяльності на уроках

української мови в початковій школі як одного із засобів підвищення ефективності навчання.

Чільне місце в освітньому процесі належить організації спільної взаємодії між усіма її суб'єктами із застосуванням інтерактивних форм і методів навчання, які безпосередньо будуть скеровані на розвиток активної взаємодії, творчих здібностей та пізнавальних можливостей здобувачів початкової освіти. Так, освітня діяльність стає спільною, взаємною лише за умови, коли всі її учасники є рівнозначними суб'єктами навчання, а також мають чітке розуміння і усвідомлення процесів, у яких вони беруть участь [3, с. 27].

Важливою в освітньому процесі стає переорієнтація з пасивних форм і методів навчання на активні та творчі. Зазначимо, що активними формами навчання є: цілеспрямована активізація мислення здобувачів початкової освіти, засвоєння ними знань і застосування їх у творчій діяльності, залучення всіх учасників освітнього процесу до активної взаємодії та навчальної діяльності, самостійність у вирішенні завдань, безперервна взаємодія учнів один з одним та з вчителем, вільний обмін думками задля розв'язання чи вирішення будь-якого завдання чи проблемної ситуації. Серед інтерактивних методів, які будуть посилювати навчальну взаємодію учасників освітнього процесу на уроках української мови в початковій школі варто виокремити: створення сприятливої атмосфери, обмін діяльностями, розумової діяльності, змістотворчості та рефлексії [2, с. 76–77].

Інтерактивна навчальна взаємодія виступає активною формою роботи, адже саме завдяки організації освітнього процесу на засадах інтерактивності учні засвоюють усі рівні пізнання, розвивають критичне та креативне мислення, вчаться рефлексувати, формують уміння розмірковувати та розв'язувати проблемні завдання. Під час інтерактивної взаємодії учні вчаться бути толерантними до відношенню до оточуючих, розвивають у собі демократичність, самостійність, відповідальність та працьовитість, адже вони постійно перебувають у контакті один з одним [1, с. 127–128].

Застосування інтерактивних форм і методів навчання на уроках української мови в початковій школі полягає у тому, що вони орієнтовані на особистість здобувачів, враховують принципи природовідповідності та індивідуалізації навчання, чергують активність та відпочинок, дають можливість зменшити навантаження учнів під час вивчення відповідної теми з дисципліни. Без сумніву, наявність у інтерактивних формах і методах освітньої діяльності саме таких компонентів дасть можливість досягти вищого результату, адже відбуватиметься постійна орієнтація на особистість кожного школяра. Завдяки постійному діалогу здобувачі початкової освіти розвиватимуть не тільки зв'язне мовлення, але будуть

відчувати себе потрібними, адже їх думками цікавиться не тільки вчитель, але і оточуючі. Командна робота розвиває відповідальність, наполегливість, старанність та комунікацію один з одним, а ситуація успіху та проблемні завдання мають бути тісно пов'язані між собою, адже усвідомлення учнем власної інтелектуальної спроможності буде залежати від того, як він впорається із поставленим завданням. Демократизм та партнерство підсилюватимуть активність та ініціативність у роботі, тому що учні будуть відчувати себе потрібними.

Отже, застосування інтерактивних форм і методів освітньої діяльності на уроках української мови в початковій школі як одного із засобів підвищення ефективності навчання розширить межі діалогового поля освітньої діяльності кожного її учасника та сприятиме розвитку комунікативної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль Л., Петрик К. Інтерактивна навчальна взаємодія в координатах розвитку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : монографія. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 266 с.
2. Лунгу Л. І., Баліка М. Н. Інтерактивні методи навчання української мови учнів початкової школи. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету*. 2019. Вип. 45. С. 72–79.
3. Савченко О. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи і учнів. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2018. № 3. С. 26–32.

Тетяна ФАТЪЯНОВА,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Науковий керівник: **Ольга ПОПОВА,**
к.пед.н., доцент (БДПУ)

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Актуальність. Багаточисельні зміни в освіті висувають все нові і нові вимоги до якості підготовки учителя початкової школи. Оскільки країна потребує для економічного та соціального розвитку розумних, вправних, творчих громадян, на передній план висувається компетентнісний підхід, який набув особливої популярності у ХХІ столітті.

Ступінь досліджуваності проблеми. Аналіз широкого кола наукових джерел показав, що в педагогічній науці приділяється значна увага проблемі комунікативної підготовки учителів початкової школи.